

כף היתה. מיד חזר אותו תנין של אהרן לעץ יבש ובלע אותם. ועל זה תמהו וידוע ששלטון עליון יש בארץ, שהם חשבו שזה למטה (למעלה), חוץ מהם אין שלטון לעשות דבר, ואז ויבלע מטה אהרן. וזקא מטה אהרן שחזר לעץ ובלע אותם.

וְכֵן עָשָׂה אֱהֲרֹן שְׁנֵי אוֹתוֹת, אֶחָד לְמַעְלָה וְאֶחָד לְמַטָּה. אֶחָד לְמַעְלָה, תְּנִין עֲלִיּוֹן שְׁשׁוֹלֵט עַל אוֹתָם שְׁלָהֶם. אֶחָד לְמַטָּה, שְׁשׁוֹלֵט הַעֵץ עַל הַתְּנִינִים שְׁלָהֶם. וּפְרָעָה הִיָּה חֶכֶם מִכָּל מְכַשְׁפֵּי, וְהִסְתַּפֵּל שְׁשׁוֹלֵטוֹן הָעֲלִיּוֹן שׁוֹלֵט עַל הָאָרֶץ, שׁוֹלֵט לְמַעְלָה וְשׁוֹלֵט לְמַטָּה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִם תֹּאמַר שְׂכַל מֵה שְׁעוֹשִׁים הַמְּכַשְׁפִּים אֵינּוּ אֵלָא בְּמֵרְאִית הַעֵינַן, שְׂכַף נִרְאָה וְלֹא יוֹתֵר - בָּא לְהַשְׁמִיעֵנוּ וַיְהִי דְּוִקָּא, שְׂכַתּוֹב וַיְהִי לְתַנִּינִים. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִפְלוּ אוֹתָם תְּנִינִים שְׁלָהֶם חֲזָרוּ לְהִיּוֹת עֲצִים, וְעַץ אֱהֲרֹן בָּלַע אוֹתָם.

בְּתוֹב (יחזקאל כ"ט) הַנְּנִי עֲלֶיךָ פְּרָעָה מִלֶּךְ מִצְרַיִם הַגְּדוֹל הַרְבֵּץ בְּתוֹף יֵאָרְיוּ. מִשֵּׁם רֵאשִׁית לְמַטָּה בְּשִׁלְטוֹן שְׁלָהֶם, אֲבָל חֲכָמְתָם לְמַטָּה מִכָּל הַדְּרָגוֹת וְהִסֵּם.

בֵּא רֵאָה, חֲכָמְתָם בְּדְרָגוֹת תַּחְתּוֹנוֹת לְכַפּוֹתָם לְאוֹתָן דְּרָגוֹת בְּדְרָגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת, רֵאשׁ שְׁלִטוֹנִים וְעַקֵּר שְׁלָהֶם לְמַטָּה מֵאוֹתוֹ תְּנִין, וּמִשְׁתַּלְשְׁלִים בְּתַנִּין, שְׁהָרִי מִשֵּׁם נוֹטֵל חֵיל דְּרָגָה עֲלִיּוֹנָה שְׁלָהֶם, מִשְׁמַע שְׂכַתּוֹב אֲשֶׁר אַחַר הַרְחִים. רַבִּי חֲזִיא הִיָּה יוֹשֵׁב יוֹם אֶחָד עַל דְּלַת שַׁעַר שֶׁל אוֹשָׁא. רֵאָה אֵת רַבִּי אֶלְעָזָר קְטִיפִירָא (סוג עוף) טֵס אֵלָיו. אָמַר לוֹ לְרַבִּי אֶלְעָזָר, מִשְׁמַע שְׂאִפְלוּ בְּדַרְכְּךָ הַכֹּל מִשְׁתּוֹקְקִים לְלַכֵּת אַחֲרֶיךָ. הַחֲזִיר רֵאשׁוּ וְרָאָה אוֹתוֹ. אָמַר, וַדַּאי יֵשׁ

תְּנִינָא דְאֱהֲרֹן לְאֶעָא יְבִישָׁא, וּבָלַע לוֹן. וְעַל דָּא תְּוֹהוּ, וַיִּדְעוּ דְשׁוֹלְטָנָא עֲלָאָה אֵית בְּאַרְעָא, דְאֵינּוֹן חֲשִׁיבוּ, דְהָא לְתַתָּא (נ"א לעילא), בַּר מְנַיְהוּ לָא אֵית שְׁלִטָּנָא לְמַעְבַּד מִיַּדִּי, כְּדִין, וַיְבָלַע מִטָּה אֱהֲרֹן, מִטָּה אֱהֲרֹן דִּי יִקָּא, דְאֵתְהַדֵּר לְאֶעָא וּבָלַע לוֹן.

וְעַל דָּא עֲבַד אֱהֲרֹן תְּרִין אֲתִין, חַד לְעִילָא, וְחַד לְתַתָּא. חַד לְעִילָא, תְּנִינָא עֲלָאָה דְשְׁלִטָּא עַל אֵינּוֹן דִּלְהוֹן. חַד לְתַתָּא, דְשְׁלִיט אֶעָא עַל תְּנִינָא דִּלְהוֹן. וּפְרָעָה חֲפִים הָוָה מִכָּל חֲרָשׁוּי, וְאִסְתַּפֵּל דְשְׁלִטָּנָא עֲלָאָה שְׁלִיט עַל אֶרְעָא, שְׁלִיט לְעִילָא שְׁלִיט לְתַתָּא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי תִימָא, חֲרָשָׁא כָּל מַה דְעַבְדִּין לָאוּ אִיהוּ אֵלָא בְּחִיזוּ דְעִינָא, דְהִכִּי אֲתַחֲזִי, וְלֹא יִתִּיר, קָא מִשְׁמַע לָן וַיְהִי דִי יִקָּא, דְכַתִּיב וַיְהִי לְתַנִּינִים. וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִפְלוּ אֵינּוֹן תְּנִינָא דִּלְהוֹן אֲהַדְרוּ לְמַהוּי אֶעִין, וְאֶעָא דְאֱהֲרֹן בָּלַע לוֹן.

בְּתִיב, (יחזקאל כ"ט) הַנְּנִי עֲלֶיךָ פְּרָעָה מִלֶּךְ מִצְרַיִם הַתְּנִינִים הַגְּדוֹל הַרְבֵּץ בְּתוֹף יֵאָרְיוּ. מִתְמָן שְׁרוּתָא לְתַתָּא בְּשׁוֹלְטָנָא דִּלְהוֹן. אֲבָל חֲכָמְתָא דִּלְהוֹן, לְתַתָּא מִכְּלָהוּ דְרָגִין אִיהוּ.

(א"ינן)

תָּא חֲזִי, חֲכָמְתָא דִּלְהוֹן בְּדַרְגִין תַּתָּאִין, לְאֲכַפְיִין לוֹן לְאֵלִין דְרָגִין בְּדַרְגִין עֲלָאִין, רִישֵׁי שׁוֹלְטָנוּתְהוֹן וְעַקְרָא דִּלְהוֹן, לְתַתָּא מַהוּא תְּנִינָא, וּמִשְׁתַּלְשְׁלָן בְּתַנִּינָא, דְהָא מִתְמָן נְטִיל חֵילָא דְרָגָא עֲלָאָה דִּלְהוֹן. מִשְׁמַע דְכַתִּיב, (שמות י"א) אֲשֶׁר אַחַר הַרְחִים.

רַבִּי חֲזִיא, הָוָה יְתִיב יוֹמָא חָדָא, אֲבָבָא דְתַרְעָא דְאוֹשָׁא. חָמָא לִיָּה לְרַבִּי אֶלְעָזָר חַד קְטִיפִירָא טָאסָא גְבִיָּה, אָמַר לִיָּה לְרַבִּי אֶלְעָזָר, מִשְׁמַע, דְאִפְלוּ בְּאוֹרְחָךְ כְּלָא תֵאִיבִין

אָצְלוּ שְׁלִיחוֹתַי, שְׁהָרִי הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה שְׁלִיחוֹת בְּכָל,
וְכַמָּה שְׁלוֹחִים יֵשׁ לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שְׁלֹא תֹאמַר דְּבָרִים שְׂוִישׁ
בְּהֵם רוּחַ בְּלִבְד, אֲלֵא אֶפְלוּ אוֹתָם
דְּבָרִים שְׂאִין בְּהֵם רוּחַ.

פְּתַח וְאָמַר, (חֲבִיקוּב) כִּי אֶבֶן מְקִיר
תִּזְעַק וְכַפִּים מֵעַץ יַעֲנֶנָּה. כַּמָּה יֵשׁ
לְאָדָם לְהַזְהֵר מִחֲטָאֵיו שְׁלֹא
יִחְטָא לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְאִם יֹאמַר מִי יַעֲיֵד בּוֹ? הֲרִי אֲבַנִּי
בִּיתוֹ וְעֵצִים שָׁל בִּיתוֹ יַעֲיֵדוּ בּוֹ.
וְלִפְעָמִים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עוֹשֶׂה בְּהֵם שְׁלִיחוֹת. בֹּא רְאֵה,
מִטָּה אֲהַרֵץ שֶׁהוּא עֵץ יָבֵשׁ,
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה בּוֹ אֵת
רֵאשִׁית הַנְּסִים, וְשִׁתִּי שְׁלִיחוֹת
נַעֲשׂוּ בּוֹ. אַחַד שֶׁהוּא עֵץ יָבֵשׁ
וְכַלֵּעַ אֵת אוֹתָם הַתַּנִּינִים שְׁלָהֶם,
וְאֶחָד שְׁהָרִי לְשַׁעָה אַחַת חִזַּר
בְּרוּחַ וְנַעֲשָׂה בְרִיָּה.

אָמַר רַבִּי אֲלֶעָזָר, תַּפַּח רוּחָם שֶׁל
אוֹתָם שְׂאוּמְרִים, שְׁלֹא עֲתִיד
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחִיּוֹת מֵתִים,
וְאִיךְ יַעֲשֶׂה מֵהֶם בְּרִיָּה חֲדָשָׁה.
יְבֹאוּ יִרְאוּ אוֹתָם הַטַּפְּשִׁים אֵת
הַרְשָׁעִים, הַרְחוּקִים מִן הַתּוֹרָה,
רְחוּקִים מִמְּנוֹ, בִּיד אֲהַרֵץ הִיָּה
מִטָּה, עֵץ יָבֵשׁ, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְפִי שַׁעָה הַפֶּךְ אוֹתוֹ לְבְרִיָּה
מְשֻׁנָּה בְּרוּחַ וְגוֹף. אוֹתָם גּוֹפִים
שְׁהִיוּ בְּהֵם רוּחוֹת וְנִשְׁמוֹת
קְדוֹשׁוֹת וְשִׁמְרוּ אֵת מִצְוֹת
הַתּוֹרָה וְהַשְׁתַּדְּלוּ בַּתּוֹרָה יוֹמָם
וְלַיְלָה, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא טָמֵן
אוֹתָם בְּעֶפְר - אַחַר כֵּךְ בְּזִמְזֵן
שְׁיַחֲדֵשׁ אֵת הָעוֹלָם עַל אַחַת כַּמָּה
וְכַמָּה שְׁיַעֲשֶׂה אוֹתָם בְּרִיָּה
חֲדָשָׁה.

אָמַר רַבִּי חִיָּיא, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא
שְׂאוֹתוֹ גּוֹף שְׁהִיָּה, יְקוּם. מִשְׁמַע
שְׁפָתוֹב (יִשְׁעִיָה כו) יַחֲיוּ מִתְּיָד וְלֹא
כְּתוּב יִבְרָא, מִשְׁמַע שְׁהֵם בְּרִיּוֹת
אֲבָל יַחֲיוּ. שְׁהָרִי עֵצִים אַחַת

לְמַהֲךְ אֲבַתְרֶךְ. אֲהַדְרִי שְׁלֹא וְחָמָא לִיָּה. אָמַר,
וְדָאִי שְׁלִיחוֹתָא אֵית גְּבִיָּה. דְּהָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּכָלֵא עֲבִיד שְׁלִיחוֹתֵיהּ, וְכַמָּה שְׁלִיחִין
אֵית לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא תִימָא מְלִין
דְּאֵית בְּהוּ רוּחָא בְּלַחֲוֹדֵיָּהּ, אֲלֵא אֶפְלוּ
אֵינּוֹן מְלִין דְּלִית בְּהוּ רוּחָא.

פְּתַח וְאָמַר, (חֲבִיקוּב ב) כִּי אֶבֶן מְקִיר תִּזְעַק וְכַפִּים
מֵעַץ יַעֲנֶנָּה. כַּמָּה אֵית לִיָּה לְבַר נֶשׁ
לְאַזְדַּהְרָא מְחֻבּוּבִי, דְּלֹא יִחְטָא קָמִי קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. וְאִי יִימָא מָאֵן יִסְהִיד בִּיָּה. הָא אֲבַנִּי
בִּיתִיָּה וְאֵעִי בִּיתִיָּה יִסְהִידוּ בִּיָּה. וְלִזְמַנִּין
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד בְּהוּ שְׁלִיחוֹתָא. תָּא
חֲזִי חוּטְרָא דְּאַהֲרֹן, דְּאִיָּהּ אֲעָא יְבִישָׁא,
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא שִׁירוֹתָא דְּנִסִּין עֲבִיד בִּיָּה,
וְתִרִי שְׁלִיחוֹתֵי בִיָּה אֲתַעֲבִידוּ. חַד דְּאִיָּהּ אֲעָא
יְבִישָׁא וְכַלֵּעַ לְאֵינּוֹן תַּנִּינֵיא דִּילַהוּן. וְחַד דְּהָא
לְשַׁעָתָא אֲתַהַדְרִי בְּרוּחָא וְאֲתַעֲבִיד בְּרִיָּה.

אָמַר רַבִּי אֲלֶעָזָר, תַּפַּח (דף כ"ח ע"ב) רוּחֵיהוֹן,
דְּאֵינּוֹן דְּאֲמַרִּין, דְּלֹא זְמִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְאַחֲיָיא מִתְּיָיא, וְהִיךְ יִתַּעֲבִיד מִנִּיָּיָהּ
בְּרִיָּה חֲדָתָא. יִיתוֹן וְיַחֲמוֹן אֵינּוֹן טַפְּשָׁאִין
חֲזִיבִיא, רְחִיקִין מְאוּרֵיָּתָא, רְחִיקִין מִנִּיָּה,
בִּידֵיָּה דְּאַהֲרֹן הוּא חוּטְרָא, אֲעָא יְבִישָׁא,
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְפּוּם שַׁעָתָא אֲהַדְרִי לִיָּה
בְּרִיָּה, מְשֻׁנָּא בְּרוּחָא וְגוֹפָא. אֵינּוֹן גּוֹפִין,
דְּהוּ בְּהוּ רוּחִין וְנִשְׁמַתִּין קְדִישִׁין, וְנִטְרוּ
פְּקוּדֵי אוּרֵיָּתָא, וְאֲשְׁתַּדְּלוּ בְּאוּרֵיָּתָא יִמָּא
וְלִילִי, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טָמִיר לוֹן בְּעֶפְרָא,
לְבָתַר, בְּזִמְזֵן דִּיחֲדִי עֲלִמָא, עַל אַחַת כַּמָּה
וְכַמָּה דִּיעֲבִיד לְהוּ בְּרִיָּה חֲדָתָא.

אָמַר רַבִּי חִיָּיא, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְּהוּא גּוֹפָא
דְּהוּ, יְקוּם. מִשְׁמַע דְּכְתִיב, (יִשְׁעִיָה כ"ו)
יַחֲיוּ מִתְּיָד, וְלֹא פְתִיב יִבְרָא, מִשְׁמַע דְּבְרִיָּין